

Győri Ítéltábla
Pf.II.20.332/2017/17/I.

A Győri Ítéltábla a Simon és Gläser Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a személyesen eljáró **I.r. alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Győri Törvényszék 2017. augusztus 21. napján kelt 11.P.20.633/2015/45. szám alatti ítélete ellen a felperes által 49. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárással összefüggő költségeit a felperes maga viseli. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a perben nem álló ... Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti társaságot november 16. napján jegyezte be a cégjegyzékbe a Győri Törvényszék Cégbírósága, beltagja a perben nem álló ..., kültagja az I. r. alperes volt. E betéti társaság 2005. március 25. napjával felszámolás alá került, majd a felszámolási eljárás során a betéti társaságot 2006. május 9. napján a cégjegyzékből törölték.

A Győri Törvényszék Cégbírósága Cg.... cégjegyzék számon 2002. szeptember 9. napján jegyezte be a cégjegyzékbe az ugyancsak perben nem álló ... Hallókészülék Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t. A társaság tagjai és ügyvezetője a perben nem álló ..., valamint az I. r. alperes voltak.

E gazdasági társaság 2005. január 28. napjától felszámolás alatt állt, kijelölt felszámolója az ... Kft. volt. A felszámolási eljárás alapján a társaságot 2008. október 30. napján törölték a cégjegyzékből.

Az ugyancsak perben nem álló ... Kft.-t a Győri Törvényszék Cégbírósága Cg.... cégjegyzék számon 2002. december 30. napján jegyezte be a cégjegyzékbe. E társaság tagjai az I.r. alperes, valamint a perben nem álló ... voltak. A társaság ügyvezetését az I. r. alperes látta el. E gazdasági társaság 2006. április hó 6. napjától állt felszámolás alatt, felszámolója a ... Kft. volt. A társaság felszámolás folytán 2007. május 30. napjával került törlésre a cégjegyzékből.

A ... Betéti Társaság és a felperes jogelődje (... Megyei Egészségbiztosítási Pénztár) között 2001. augusztus 2. napján finanszírozási szerződés jött létre, amely a szerződésben meghatározott gyógyászati segédeszközök jogosultak felé történő kiszolgáltatásra, forgalmazására, javítására

valamint e segédeszközök társadalombiztosítási támogatásának az elszámolására jogosította fel a betéti társaságot.

A ... hallókészülék Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. megalakulása után a felperes jogelődjének igazgatója közölte Kft.-vel, hogy a korábban a betéti társasággal kötött szerződést a Kft.-vel szemben is érvényes - miután a betéti társaság korlátozott felelősségű társasággá alakult át - így a szolgáltató személyében bekövetkező alanyváltozás a szerződés érvényességét nem érinti. Miután a ... Kft. is megalakult, 2004. május 3. napján a felperes jogelődjével finanszírozási szerződést kötött.

Felperes 2005. január 10. napján ismeretlen elkövető ellen csalás, közokirat-hamisítás és személyes adattal visszaélés, valamint adó- és társadalombiztosítási csalás büntettének alapos gyanúja miatt feljelentéssel élt arra alapítottnak, hogy a ... Kft. 2004. második félévében elszámolt vények beteg szintű ellenőrzése több esetben azt állapította meg, hogy a beteg nem kapta meg a társadalombiztosítás felé elszámolt hallókészüléket, illetve a működtetéséhez szükséges elemeket, vagy a hallókészülékek használatra alkalmatlanok voltak, egyes betegek nem is jártak soha a forgalmazónál, nem ismerik a készüléket felíró orvost, s nem értik, hogy személyes adataikhoz hogyan fértek hozzá és használták fel a vényeken. Előfordult több beteg esetében, hogy a hallókészüléket megkapta, azonban a vényen szereplő gyártási szám a hallókészüléken találhatóval nem egyezett.

2005. január 26. napján a felperes feljelentését kiegészítette, egyúttal polgári jogi igényét is bejelentette. Tájékoztatta a nyomozóhatóságot az ellenőrzés eredményéről és arról, hogy az esettel összefüggésben alkalmazottjával, ... val szemben felmerült a fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja, ezért vele szemben a fegyelmi eljárást megindította, egyidejűleg állásából felfüggesztette.

A Győri Városi ügyészség a nyomozás eredményeként B.586/2005/20-I. számon 2007. július 23. napján vádiratot nyújtott be az I.r. alperes, III.rendű alperes neve II.r alperes, dr. ..., dr. ... és dr. IV.rendű alperes neve (III.r. alperes) vonatkozásában. A Győri Járásbíróság 2016. április 26. napján kelt B.994/2007/140. számú ítéletével ... I.r. alperest továbbá a II. r. alperest bűnösnek mondta ki, velük szemben büntetést szabott ki, míg dr. ... t, dr. ...t és dr. IV.rendű alperes neve (jelen per III. r. alperesét) a vád alól felmentette, egyben a felperes polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az I. r. alperes és annak házastársa, évben külföldön kereskedelmi és szolgáltató tevékenységet végeztek. Elhatározták, hogy a tevékenységüket kiterjesztik Magyarország területére is, ahol orvosi segédeszközök, illetve hallókészülékek forgalmazásával kívántak foglalkozni. Ennek érdekében megalapították a ... Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaságot, a ... Hallókészülék Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t, valamint a ... Kft.-t. Ezen társaságok fő tevékenysége a gyógyászati segédeszközök - azon belül - hallókészülékek kiskereskedelme volt. E társaságok csak forgalmazásra kaptak ÁNTSZ engedélyt, a finanszírozási szerződés is e tevékenységre terjed ki.

A fenti társaságok által üzemeltetett üzletek forgalma nem az elvártnak megfelelően alakult, ezért ... és az I. r. alperes elhatározták, hogy e tevékenységükbe bevonnak fül-, orr-, gégesz szakorvost is, aki a betegek fenti gazdasági társaságokhoz irányításával a forgalom növelésével hozzájárul. A bevétel növelése érdekében azt is elhatározták, hogy különböző személyek taj számait megszerzik, és ezen személyek részére hallókészülékeket, tartozékokat és elemeket íratnak fel a büntető eljárás során vádolt dr. ..., dr. ... és dr. IV.rendű alperes neve orvosokkal, majd az ekként felírt gyógyászati

segédeszközöket külföldön értékesítik, az ezen eszközök után járó tb támogatást azonban az általuk irányított cégek felveszik.

A cselekmény tárgyát képező időszakban III.rendű alperes neve II. r. alperes a felperes alkalmazottjaként dolgozott, a feladata - egyebek mellett - az egyes gyógyászati segédeszközöket forgalmazók által igényelt társadalombiztosítási támogatások jogosságának ellenőrzése, esetenként a forgalmazókkal való kapcsolattartás volt. III.rendű alperes neve és az I. r. alperes megállapodott abban, hogy III.rendű alperes neve értesíti az I. r. alperest az esetleges ellenőrzésekről, és amennyiben a beadott recepteken beadott személyekkel probléma van, arról is tájékoztatást ad.

Dr. ..., dr. ... és dr. IV.rendű alperes neve 2002. októbere és 2004. novembere közötti időben - pontosan meg nem határozható nagyságú ellenszolgáltatás fejében - a részükre elküldött betegadatok és orvosi iratok alapján különféle hallókészülékeket, tartozékokat, hallókészülékbe való elemeket írt fel olyan személyek részére, akik ténylegesen nem voltak hallássérültek, illetőleg akik a felírt és leszállított gyógyászati eszközöket későbbiek során nem is vették át. A büntető bíróság ítélete szerint a felperest ért kár összege 23.385.804,- Ft volt.

A Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét 2014. szeptember 30. napján kelt ítéletével részben megváltoztatta, és az I. r. alperes által megvalósított bűncselekmény megnevezését és minősítését módosította. Megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság által a három orvos vádlott tekintetében meghozott felmentő rendelkezés az 1-1 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségére is vonatkozik.

A III. r. alperessel szemben a ... Megyei Egyészség Biztosítási Pénztár a fent részletezett cselekményekkel összefüggésben fizetésre kötelező határozatot bocsátott ki, melyet a III. r. alperes keresettel támadott meg. Ezen eljárás a büntető eljárásra figyelemmel felfüggesztésre került, majd újra indult és jelenleg a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2.M.176/2015. szám alatt van folyamatban.

* * *

A felperes a 2014. december 17. napján benyújtott keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni kártérítés jogcímén az I. és II. r. alperest, 1.296.001,- Ft, és ezen összeg (kiutalástól számított) késedelmi kamata, valamint egyetemlegesen az I.r.-III.r. alperest kártérítés címén 21.326.987,- Ft, és ennek ugyancsak a kiutalásától számított kamatai megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a II. r. alperessel szemben benyújtott keresetet elkülönítette és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz rendelte áttenni. 37. sorszám alatti végzésében a felperes és a III. r. alperes viszonylatában a pert - figyelemmel a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság folyamatban lévő perre - megszüntette.

Felperes keresetével az I. r. alperes marasztalását arra figyelemmel kérte, hogy az bűncselekménnyel kárt okozott számára (Ptk. 339. § (1) bekezdés). A jogerős büntető ítélet szerint az I. r. alperes folytatólagosan elkövetett csalás és közokirat-hamisítás büntettét és hamis magánokirat felhasználásának vétségét követte el. A tényállásban ismertetett gazdasági társaságok képviseletében az I.r. alperes kötött a ... Megyei Egészségbiztosítási Pénztárral szerződést, és ő felelt az elszámolások szabályszerűségéért is.

Rámutatott, hogy a büntető eljárás során egyértelműen tisztásra került az a tény, hogy az I.r. alperes volt az egész folyamat kezdeményezője, és szervezője az eljárásban érintett két kft. ügyvezetőjeként részt vett a károkozásban. Elismerte, hogy amennyiben az I.r. alperes részvétele mellett alapított két kft. nem kerül a felszámolási eljárások eredményeként megszüntetésre, úgy a jogosulatlanul kifizetett támogatást ezen gazdasági társaságoktól kérték volna vissza, s azt is hogy hitelezői igényét sem a ... Kft., sem a ... Kft. felszámolási eljárásában nem jelentette be.

Az I.r. alperes a bírósághoz megküldött nem joghatályos beadványaiban (elektronikus levél) a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte, a tárgyalásokon nem jelent meg.

* * *

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével felperes keresetét elutasította,

Arra hivatkozott, hogy a büntető eljárásban a terhére rótt bűncselekménnyel okozott kár megtérítésére kérte kötelezni a felperes az I. r. alperest, azonban a rPtk. nem ismeri a bűncselekménnyel okozott kárt külön deliktuális törvényi tényállásként. A polgári jogi kártérítési felelősség akkor állapítható meg, ha annak szükségképpen törvényi feltételei - a jogellenesség, a kár, az okozati összefüggés, a felróhatóság - fennállnak függetlenül attól, hogy az adott magatartás egy bűncselekmény törvényi tényállását is megvalósította-e, vagy sem (Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.413/2014/3.).

Nem vitás, hogy a támogatási összeget nem az I.r. alperesnek, hanem a társaságoknak fizette ki a felperes, melyek nem álltak perben és időközben megszüntetésre kerültek. A kft. képviselőjeként harmadik személynek okozott kárért a polgári jogi kártérítési felelősség a gazdasági társaságot terheli (Kúria Pfv.IV.21.418/2013/7. számú ítélet). E határozatában a Kúria rámutatott, hogy a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének a társaság képviseletében való eljárása során kifejtett magatartással harmadik személynek okozott kárért a társaságot, és nem a vezető tisztségviselőt terheli a felelősség, függetlenül attól, hogy a vezető tisztségviselő magatartásával összefüggésben a büntető bíróság annak bűnösségét megállapította (Gt. 29. § (1) bekezdés, 30. § (1) bekezdés, Ptk. 348. § (1) bekezdés).

Kiemelte, hogy mind a Ptk. 348. §-a, mind a Gt. 30. §-a kizárja az I. r. alperes kártérítési felelősségének megállapítását. Jogszabály rendelkezése alapján a társaság tartozásaiért - törvényi feltételek fennállta esetén - a társaság tagjai, illetve ügyvezetője is felelhet. Ilyennek minősül például a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősségi szabály vagy a Cstv. 63. § (2) bekezdése szerinti felelősségi alakzat. A felperes azonban keresetét nem e felelősségi alakzatokra alapította, e címen az I. r. alperessel szemben igényt nem érvényesített, annak egyébként is feltétele lett volna az, hogy az I. r. alperes ügyvezetése alatt működött társaságokkal szemben a felperes az igényét e társaságok felszámolási eljárásában bejelentse.

Megállapította, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán a feljegyzett kereseti illetéket az Állam viseli.

* * *

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést melyben elsődlegesen annak megváltoztatásával az I. r. alperes kereset szerinti marasztalását, másodsorban a Pp. 252. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős büntető ítélet az I. r. alperes bűnösségét megállapította, a bűncselekmény minősítése folytatólagosan elkövetett csalás, folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntette, és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége volt. Az is megállapításra került, hogy az I. r. alperes mint I. r. vádlott a magatartásával a felperesnek 23.385.804,- Ft kárt okozott. A csalás törvényi tényállási elemei (jogtalan haszonszerzés végett, mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és kárt okoz) a konkrét esetben megvalósultak.

Kiemelte, hogy a Pp. 4. §-a (2) bekezdése értelmében, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől kell polgári perben határozni, a bíróság határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. A bírói gyakorlat értelmében a történeti tényállással ellentétes tények megállapítása logikailag arra vezetne, hogy a terhelt nem követte el a bűncselekményt (Komplex Döntvénytár Lb-h-pj 2008-315).

A csalás kizárólag egyenes szándékkal elkövethető, célzatos eredménybűncselekmény. A bűnösséget megállapító jogerős büntető ítélet folytán az I. r. alperesi magatartás jogellenessége nem szorult külön bizonyításra a polgári perben. A csalás törvényi tényállási eleme a kár, így annak bekövetkezését sem kellett bizonyítania, elkövetési magatartása a tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás, mely tényállási elemmel szükségszerű okozati összefüggésben következett be a kár.

Álláspontja szerint emiatt a felperest csak a kár összege vonatkozásában terhelte a perben bizonyítási kötelezettség. E téren azonban I. r. alperes nem terjesztett elő érdemi védekezést, s olyan irat sem áll rendelkezésre, mely szerint a keresetet összecszerűségében vitatta volna.

Az I. r. alperes a polgári jogi felelősség alól csak akkor mentesülhetne, ha bizonyította volna a perben, hogy magatartása nem volt felelősség, úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Téves az elsőfokú bíróság jogi érvelése, mely szerint az igényérvényesítés feltétele lett volna az I. r. alperes ügyvezetése alatt működtetett társaságokkal szemben a felperesei hitelezői igény bejelentése. Ezt nem írja elő a felperes részére sem a Ptk., se más speciális jogszabály.

* * *

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg, érdemi döntése - annak indoklására is kiterjedően - helytálló. A felperesi fellebbezésben foglaltak sem az elsőfokú ítélet megváltoztatására, sem hatályon kívül helyezésére nem adnak alapot.

A hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelem kapcsán a felperes nem jelölt meg olyan lényeges, az ügy érdemére is kiható eljárási szabálysértést, mely indokoltá tette volna az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, ilyen körülményt az ítéletábra sem észlelt, így a másodlagos fellebbezési kérelem megalapozatlan.

Alaptalanul hivatkozott arra a felperes, hogy a Pp. 4. §-a (2) bekezdése folytán - a jogerősen elbírált bűncselekmény kötőereje a cselekmény vagyoni jogi következménye iránt indított polgári perben - önmagában megalapozza az I. r. alperes kártérítésben történő marasztalását, annak folytán, hogy igazolja a kártérítési felelősség szükségképpen és eshetőlegesen törvényi feltételei fennálltát. A bűncselekménnyel okozott kár önálló kártérítési felelősségi alakzatnak nem tekinthető.

Tény, hogy a Pp. 4. §-a (2) bekezdése figyelembevételével az I. r. alperes vonatkozásában a bíróság nem mondhatja ki azt, hogy a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, ettől azonban eltérő kérdés az, hogy a jogosulatlanul kifizetett támogatás visszatérítésére az I. r. alperes tagsága és ügyvezetése mellett működő gazdasági társaságok lettek volna kötelesek. Az elkövetés időpontjára tekintettel, velük szemben az igényérvényesítés fóruma közigazgatási hatósági eljárás megindítása lett volna, melyre az eljárás adatai szerint nem került sor.

Az Ebtv-nek a kártérítési igény alapját képező és vizsgált időszakban (2002. október 1. - 2004. november 30.) hatályban volt 37. § /7/ bekezdése értelmében az E-alapnak okozott kárt a finanszírozott a MEP jogerős határozata alapján volt köteles megtéríteni. A jogalkotó nem kívánt kettős (alternatív, vagy párhuzamos) igényérvényesítési lehetőséget biztosítani az E-alapnak okozott károk tekintetében. Az 1999. január 1. napjától 2005. június 30. napjáig tartó időszakban az igényérvényesítés fóruma kizárólag a közigazgatási hatósági eljárás volt. Az Ebtv 2005. évi XLIX. törvény 11. §-ával 2005. július 1. napjától meghatározott rendelkezései a MEP határozata alapján történő igényérvényesítésre ugyan már nem utalnak, de e rendelkezések csak a 2005. július 1. napját követően indult ügyekben alkalmazandók, a felperes pedig polgári jogi igényét korábban terjesztette elő.

A perbeli esetben - az Ebtv. 70. §-ában szabályozott követelés érvényesítési mechanizmushoz hasonlóan - az E-alapnak okozott kár megtérítése tehát közigazgatási határozat alapján történik. A finanszírozott gazdasági társaságokkal szemben marasztaló közigazgatási határozat meghozatalára nem került sor, erre - a gazdasági társaságok törlése folytán - már lehetőség sincsen. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az I. r. alperessel szembeni igényérvényesítés feltétele lett volna, hogy e gazdasági társaságok felszámolási eljárása során a fenti eljárási rendben (közigazgatási határozattal) megállapított visszafizetési kötelezettségre vonatkozó igényt a felperes (illetve a felperes jogelődje) a felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentse. Ennek hiányában a jogosulatlanul felvett támogatás tekintetében az I. r. alperes tagi, illetve ügyvezetői speciális kártérítési felelőssége fennállásának vizsgálatára sincs mód.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségeit a Pp. 78. §-a (1) bekezdése alapján maga viseli. Az I. r. alperesnek megtérítendő költsége nem merült fel, így erről az ítéletábrának sem kellett határoznia.

A felperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

G y ő r , 2018. április 11.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: